Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Association for Evaluation and Accreditation of Nursing Education Programs

HEPDAK HEMŞİRELİK LİSANS EĞİTİM PROGRAMI STANDARTLARI

HEPDAK

HEMŞİRELİK LİSANS EĞİTİM PROGRAMI STANDARTLARI

GİRİŞ

Bu standartlar, paydaşların beklentilerini karşılamak üzere, orta öğretime dayalı en az sekiz yarıyıl ya da eşdeğerinden (240 AKTS kredisi) oluşan lisans düzeyindeki hemşirelik programlarının kalite güvencesini sağlamayı ve bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Standartlar, hemşirelik öğrencilerinin öğrenme, öğretme ve değerlendirme süreçleri ile ilgili olarak eğitim programının karşılamak zorunda olduğu gereklilikleri belirleyerek programlara bir çerçeve sağlamaktadır. Hemşirelik lisans programlarının beklenen yeterliklerini/çıktılarını tanımlamaktadır.

Standartlar, yedi ana başlıkta toplanmıştır. Her bir standart, hemşirelik eğitim programının bireylere, topluma ve mesleğe karşı olan sorumluluklarını yerine getirme yönünden niteliğini değerlendirmede temel oluşturmaktadır.

Lisans düzeyindeki bir hemşirelik eğitim programının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumu, bu belgede yer alan standartları yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

TANIMLAR

Her ne kadar kurumlar kendi farklı terminolojilerini kullanabilirlerse de, HEPDAK standartlarını kullanarak yapılan değerlendirmelerde Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi Madde 7(a)'da yer alan aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

- **i.** Hemşirelik Lisans Eğitim Programı Amaçları: Program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadeler.
- ii. Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan ifadeler.
- iii. Ölçme: Program eğitim amaçları ve program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme süreci.
- iv. Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci. Değerlendirme süreci, program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır.
- v. Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik (45/50 dakika) teorik dersin ya da yapılan iki saatlik uygulama, pratik veya laboratuvar çalışmalarının eğitim yüküne eşdeğerdir.

- vi. AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nce (AKTS) tanımlanan kredi. AKTS, öğrenci merkezli, öğrencinin iş yüküne dayalı bir kredi sistemidir. Öğrencinin bir dersi başarıyla tamamlayabilmesi için yapması gereken çalışmaların tümünü (teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödevler, vs.) ifade eden bir birimdir. AKTS'de bir akademik yıllık eğitime 60 AKTS kredisi, bir dönemlik eğitime ise 30 AKTS kredisi verilir.
- vii. Temel Standart (TS): Akredite olmak isteyen lisans eğitim programı tarafından "mutlak" karşılanması gereken standart.
- viii. Paydaş. Eğitim kurumunun faaliyetlerinden, hedeflerinden, politikalarından, aldığı sonuçlardan etkilenebilen veya etkileyebilen kişiler, gruplar, organizasyonlar veya sistemler.
- x. İç Paydaş: Eğitim kurumundan etkilenen veya kurumu etkileyen kurum içindeki kişi, grup veya (varsa) ilgili/bağlı kuruluşlar. Eğitim programının hazırlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinin her aşamasında aktif rol alan tüm kurum çalışanları ile eğitim programına katılan öğrenciler, öğretim elemanları, kurum yöneticileri, kurumun idari personeli.
- xi. Dış Paydaş: Eğitim kurumundan etkilenen veya kurumu etkileyen, kurum dışındaki kişi, grup veya kuruluşlardır. Eğitim programının hazırlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesinin her aşamasında aktif rol almayan ancak görüşlerine başvurulan hemşireler, sağlık kurumları yöneticileri, sağlık ekibi üyeleri (doktorlar, diyetisyenler, FTR uzmanları, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları), hastalar, hizmet alan birey/aile/toplum, STK temsilcileri vb.

STANDART 1. PROGRAM AMAÇLARI

- **TS.1.1.** Program amaçları belirlenmiş, güncellenmiş ve yayımlanmış olmalıdır.
- **T.S.1.2.** Program amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

STANDART 2. PROGRAM ÇIKTILARI

TS.2.1. Programın program çıktıları olmalı, güncellenmeli ve yayımlanmalıdır.

HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMI HEPDAK ÇIKTILARI

Bu programda mezuniyet aşamasındaki öğrenci:

- 1.Mesleki rol ve işlevleriyle ilgili temel bilgi, tutum ve beceriye sahiptir.
- 2. Hemşirelikle ilgili bilimsel ve güncel bilgiye ulaşır ve kullanır.
- 3.Hemşirelik bakımını, kanıta dayalı olarak hemşirelik süreci doğrultusunda uygular.
- 4.Hemşirelik uygulamalarını etik ilkeler ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerçekleştirir.
- 5.Bilişim ve bakım teknolojilerini hemşirelik uygulamalarında kullanır.
- 6.Birey/aile/toplum ve sağlık bakım ekibi üyeleriyle etkili iletişim kurar ve işbirliği içinde çalışır.
- 7. Hemsirelik alanına ilişkin bilimsel araştırma, proje ve etkinliklerde sorumluluk alır.

- 8.Hemşirelik uygulamalarında sorun çözme ve eleştirel düşünme becerilerini kullanır.
- 9.En az bir yabancı dili kullanarak alanındaki gelişmeleri izler ve meslektaşlarıyla paylaşır.
- 10. Yaşam boyu öğrenmeyi benimseyerek sürekli mesleki ve bireysel gelişimini sürdürür.
- T.S.2.2. Program çıktılarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

STANDART 3. EĞİTİM PROGRAMI

- **TS. 3.1.** Eğitim programı modeli tanımlanmış ve program tanımlanan modele göre yapılandırılmıştır.
- **T.S.3.2.** Eğitim programının içeriği, hemşirelik lisans programının özgörevini, amaçlarını ve program çıktılarını destekler nitelikte yapılandırılmıştır.
- **T.S.3.3.** Eğitim programının, öğrenci iş yüküne dayalı Ulusal ve Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nde (AKTS) belirtilen kredi tanımları yapılmıştır.
- **T.S.3.4.** Laboratuvar uygulamaları, öğrenciden beklenen bilgi, tutum ve becerileri kazandırmalıdır.
- **T.S.3.5.** Klinik ve saha uygulamaları, öğrenciden beklenen bilgi, tutum ve becerileri kazandırmalıdır.
- **T.S.3.6.** Öğrenme etkinlikleri öğrenci merkezli yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.
- **T.S.3.7.** Programın yapı, süreç ve sonuç bileşenlerini kapsayan bir program değerlendirme sistemi olmalıdır.
- T.S.3.8. Öğrencilerin program dışı öğrenmeleri tanınmalıdır.

STANDART 4. ÖĞRENCİLER

- **TS.4.1.** Öğrenci sayısı, kabulü ve programa kayıtlı öğrencilerle ilgili bilgiler izlenmelidir.
- **TS.4.2.** Öğrenci değişim programlarında izlenen politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.
- **TS.4.3.** Öğrenciler için akademik danışmanlık sistemi oluşturulmalı ve işletilmelidir.
- TS.4.4. Öğrenciler için kariyer danışmanlık sistemi oluşturulmalı ve işletilmelidir.
- **TS.4.5.** Kurum/Eğitim programında öğrenciler için yürütülen psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri bulunmalıdır.
- **TS.4.6.** Eğitim programının yönetimine öğrencilerin katılımı sağlanmalıdır.
- TS.4.7. Öğrenciler için uyum programı olmalıdır.
- T.S.4.8. Öğrencilerin bilimsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri desteklenmelidir.
- T.S.4.9. Öğrenciler için akran yönderlik sistemi olmalıdır.

STANDART 5. ÖĞRETİM ELEMANLARI

- **TS.5.1.** Programın kadro geliştirmeye yönelik bir politikası ve eğitim programının özelliğine uygun öğretim elemanı kadrosu bulunmalıdır.
- **TS.5.2.** Göreve yeni başlayan ve görev değişikliği olan öğretim elemanı için uyum programı düzenlenmelidir.

- **TS.5.3.** Öğretim elemanlarının profesyonel gelişimine yönelik ulusal ve uluslararası bilimsel etkinliklere katılımı desteklenmelidir.
- **TS.5.4.** Öğretim elemanları eğitimci yetkinliğini geliştirmeye yönelik eğitim programlarına katılmalıdır.
- **TS.5.5.** Öğretim elemanının eğitim-öğretim performansı düzenli olarak değerlendirilmelidir.

STANDART 6. FİZİKSEL ALTYAPI

- **T.S.6.1.** Programın yürütüldüğü eğitim ortamının fiziksel alt yapısı ve olanakları program amaç ve çıktılarına ulaştıracak nitelikte olmalıdır.
- **TS.6.2.** Uygulama alanları (laboratuvar, klinik ve saha uygulama alanları) öğrencilere istenen bilgi, beceri, tutum ve yeterlilikleri kazandıracak alt yapıya sahip olmalıdır.
- **TS.6.3.** Programın bağlı bulunduğu üniversitede dinlenme ve sosyal etkinlik alanları öğrencilerin, akademik ve idari personelin gereksinimlerini karşılamalıdır.

STANDART 7. EĞİTİM YÖNETİMİ

- **TS.7.1.** Programın yönetim ve idari birimlerinin yapısı ve işleyiş süreçleri tanımlanmıştır.
- **TS.7.2.** Program alanında yetkin ve lider yöneticiler tarafından yönetilmelidir.
- **TS.7.3.** Programın finansal kaynakları eğitim programının amaç ve çıktılarının gerçekleşmesini sağlayacak şekilde planlanmalı ve yönetilmelidir.
- **TS.7.4.** Eğitim kurumunda bütünleşik bilgi yönetim ve belgelendirme sistemi bulunmalıdır.
- **TS.7.5.** Programın risk yönetim sistemi bulunmalıdır.
- **TS.7.6.** Eğitim kurumu ile uygulama yapılan kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği anlaşmaları bulunmalı ve uygulamalar bu kapsamda yürütülmelidir.
- TS.7.7. Eğitim kurumunda öğretme ve öğrenmeyi destekleyici bir sistem bulunmalıdır.